

Opis źródła:

Budowa Kolei Transsyberyjskiej, rozpoczęta w 1891 roku, miała istotne znaczenie dla handlu z Chinami i Japonią oraz dla integracji gospodarczej Europy z Azją. Kolej, o długości około 9 tys. km, łączy Moskwę z Władywostokiem, a jej budowa umożliwiła szybki transport surowców i towarów między Rosją a Azją. Budowę zakończono w 1916 r. Kolej transsyberyjska odegrała kluczową rolę w integracji gospodarczej kontynentów, stając się ważnym elementem nowoczesnych szlaków handlowych. Połączenie kolejowe przyczyniło się do rozwoju miast, wzrostu handlu i wymiany kulturalnej, znacznie wpływając na dynamikę relacji między Europą a Azją. Poniższy artykuł przedstawia przewidywania rozwoju gospodarczego po zakończeniu budowy.

Miejsce wydania:

Prawda. Tygodnik Polityczny, Społeczny i Literacki, R.18, 1898, nr 5.

Tekst źródła:

Za cztery lata będą dokonane dwa wielkie dzieła, które olbrzymi przewrót mogą wywołać w życiu ekonomicznym i politycznym: oddziaływać na interesy i stosunki nie tylko wewnętrzne, lecz i międzynarodowe. Mianowicie będzie to skończenie kolei Syberyjskiej i przeprowadzenie wielkiego kanału bałtycko-czarnomorskiego, o którym przed dwoma zdaje się lata pisała *Prawda*. Z tego powodu *Peterb. Wied*, w osobnym, obszernym artykule uwydatniają znaczenie owych połączeń. Zdaniom tego organu, wpływ Rosji na Japonię i Chiny powstał z życia historycznego: „Wszakże Japonia, chociaż w szybszym tempie, przechodzi ten sam proces kultury zapożyczonej, który przechodziła i przechodzi Rosja do chwili obecnej. Ta właśnie okoliczność jest jedną z ważnych przyczyn, dlaczego młoda i energiczna w stworzeniu cywilizacji Japonia, jak również Chiny, zwracają wzrok ku Rosji, bardziej dla nich zrozumiałej i bliższej historycznie, nie zaś ku Zachodowi, którego cywilizacja i kultura zbyt jest daleką od nich”. Ten łącznik Rosja stara się wyzyskać i wpływ swój na Wschodzie rozpostrzeć, tudzież utrwalić na podstawach ekonomicznych.

Wielka kolej żelazna od Moskwy do Władywostocka będzie tą ważną arterią w wpływów ekonomicznych i politycznych. Rosji głównie chodzi o rozwój handlu morskiego na oceanie Spokojnym, przede wszystkim zaś o zawiązanie stosunków w tej mierze z Japonią. Z chwilą dorowadzenia kolei do wybrzeży morskich, bogate produkty surowe prowincji Amurkiej i Sybiryi Wschodniej będą ciężały przeważnie ku ogniskom nadmorskim, następnie drogą wodną pójdą one dalej a granicę.

[...]

Z tego krótkiego zarysu widzimy, jaką potęgę za lat kilka może dać komunikacja morska, przecinająca wiołką przestrzeń lądową od północy ku południowi za pośrednictwem Dźwiny Zachodniej i Dniepru, oraz olbrzymia droga kolejowa, przecinająca całą długość państwa w Europie i Azji.

Na kolej Syberyjską zwróciła już uwagę Europa; ekonomiści, dziennikarze i podróżnicy budują na tej komunikacji wspaniałe rachuby. Będzie to istotnie z czasem główna droga

europiejsko-azyatycka, łącząca również, jak amerykańska, dwa te same oceany: Atlantycki ze Spokojnym.

Słowniczek pojęć:

Prowincja Amurska (ros. Амурская область) to jednostka administracyjna w Federacji Rosyjskiej, położona w dalekowschodniej części kraju. Stolicą prowincji jest miasto Błagowieszczeńsk, które znajduje się w pobliżu rzeki Amur, stanowiącej naturalną granicę między Rosją a Chinami.

Pytania do źródła.

Pytania dla uczniów szkoły podstawowej i średniej (poziom podstawowy):

1. Jakie mogą być potencjalne konsekwencje zrealizowania kolei Syberyjskiej i kanału bałtycko-czarnomorskiego dla życia ekonomicznego i politycznego?
2. Jakie znaczenie miał dla Rosji rozwój handlu morskiego na oceanie Spokojnym?
3. W jaki sposób projekt kolei Syberyjskiej jest postrzegany przez Europę, według autorów tekstu?
4. Jakie będą główne korzyści płynące z budowy komunikacji morskiej i kolejowej dla Rosji i jej sąsiadów?
5. Czy są w tekście wskazane potencjalne zagrożenia związane z realizacją tych projektów? Jeśli tak, jakie?

Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom rozszerzony):

1. Jakie analogie można dostrzec między koleją syberyjską a amerykańską drogą kolejową łączącą dwa oceany?
2. Jakie były przewidywania dotyczące przyszłego znaczenia kolei syberyjskiej w kontekście globalnej gospodarki?

Najważniejsze cenzury:

1860 - Rozpoczęcie planowania budowy kolei syberyjskiej. Władze rosyjskie dostrzegły potrzebę połączenia zachodnich części kraju z Syberią.

1891 - Oficjalne rozpoczęcie budowy Kolei Transsyberyjskiej. W ceremonii wzięli udział car Aleksander III oraz przedstawiciele władz.

1895 - Oddanie do użytku pierwszego odcinka Kolei Transsyberyjskiej pomiędzy Moskwą a Władywostokiem. Budowa postępowała w różnych sekcjach.

1900 - Ukończenie odcinka do Nowosybirsk, co znacząco przyspieszyło transport towarów i pasażerów.

1916 - Ukończenie budowy ostatniego odcinka na trasie Władywostok - Chabarowsk, dzięki czemu cała linia stała się operacyjna

Wskazówki:

Odpowiadając na pytania zwróć uwagę na:

- jak nowe połączenia mogą nie tylko wpłynąć na stosunki wewnętrzne Rosji, ale także na politykę międzynarodową

- kolej syberyjska nie tylko wspierała rozwój gospodarczy, ale także miała znaczenie strategiczne. Zapewnienie dostępu do odległych terenów umożliwiało Rosji kontrolowanie szlaków handlowych oraz rozwijanie swojej obecności w Azji. Ekonomiczny rozwój poprzez transport kolejowy mógł wspierać ambitne cele imperialne, co było typowe dla wielu narodów w tym okresie

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord – Joanna Kunigielis